

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 10 juni 2021 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer R. Kleine, de heer R. van der Weide, de heer R. Wanders
De commissieleden	:	de heer M. Geertjes (50PLUS), de heer H. Leutscher (LEF!), mevrouw T.C. Hooegeveen-Enzing (D66), de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer J.H.G. Sulmann (PvdA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer M. Kuiper (SP), de heer E. Rixtum (PVV), mevrouw B. van der Woude (Groen-Links)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium: n.v.t.

3. Presentatie: Aanbesteding accountantsdiensten

De heer De Boer (concerncontroller) houdt deze presentatie.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag: n.v.t.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Jaarstukken 2020 gemeente Emmen

Inleiding college

Wethouder Otter spreekt qua opmaak en redactie van een heel mooie vernieuwde Jaarrekening die nog leesbaarder is. Het rekeningresultaat over 2020 is een stuk positiever dan verwacht.

Eerste termijn

2020 is **Wakker Emmen** volgens een bewogen jaar omdat er veel stilviel tijdens de grootste naoorlogse crisis (corona): sport, cultuur, horeca en scholen. Gelukkig is het meeste weer toegestaan, maar dat is het begin van 'terug naar normaal'. De meeste economische gevolgen werken door tot in 2021. Niettemin sluit de rekening af met 2,3 miljoen plus, waar 0,6 miljoen was verwacht. Prettig dat de rigoureuze raadskeuzes rond de bedrijfsvoering vruchten afwerpen, deels ook door uitstel of vertraging van uitgaven. De storting in de algemene reserve verhoogt verder het weerstandvermogen. Het kost steeds meer moeite de financiën op orde te houden, zoals de gedecentraliseerde taken. Goed dat de VNG blijft optrekken naar het Rijk voor extra bijdragen en eigen beleidsruimte. De inzet op bereikbaarheid bij het spoor en de N34, het nieuwe vakcollege op de Esdalcampus en de intentieverklaring Campus Emmen is prima. Zorgelijk is de studentenhuisvesting. Er is onder-

zoek naar initiatieven voor een concept-woon-leefgemeenschap. Hopelijk kunnen studenten hier nog voor hun diploma wonen. De uitbreiding gebiedstoezicht is een goede zaak. De boa's hadden het afgelopen jaar extra taken. Voor het terugdringen van drugs- en alcoholgebruik onder minderjarigen was niet of nauwelijks aandacht. Dat kan toch ook los van sport of evenementen? Het was toch juist een risico tijdens de lockdown? De nieuwe Omgevingswet is belangrijk voor bouw, wonen en milieu. De volledige inzet van VTH was hiervoor nodig. Betekent hernieuwd uitstel meer lucht voor andere taken en het nieuwe VTH-systeem? Naast onderhoudsniveau spelen droogte en bodemdaling een rol in relatie tot de funderingsproblematiek. Wakker Emmen gaat hier bij de Kadernota verder op in. Emmen zet goede stappen bij jeugd en onderwijs via Perspectief op Jeugd, inzet op normaliseren in plaats van niet problematiseren, de actielijnen en 'Oog voor SAM'. In het sociaal domein is het abonnementstarief in de Wmo een risico. Bij kunst, cultuur en sport zijn de vele oranje smileys logisch vanwege de vele afgelastingen of sluitingen door corona. Gelukkig zijn Rijk en provincie bijgesprongen. Alles overziend zat de gemeente niet stil. Zij werkte veel samen om ambities en activiteiten te laten doorgaan. Complimenten aan ambtenaren, inwoners, bedrijven en instellingen.

PvdA definieert 'panergie' als reeks gebeurtenissen die start met een ogenschijnlijk onbeduidend voorval. Na de eerste berichten over een Chinees virus rond Kerst 2019 was het drie maanden sterker dichtbij met volle ziekenhuizen en de epidemie werd een pandemie, met een intelligente lockdown tot gevolg. De gevolgen waren en zijn immens. De gemeente stond ruim een jaar in crisistand. Het plussaldo is een mooie opsteker – niets meer, niets minder. Het is belangrijk dat een gemeente er financieel goed voor staat. Dit geeft ruimte voor investeringen en zwaarwegende PvdA-thema's als onderwijs, werkgelegenheid, wonen en goede zorg. De gemeente moet kerntaken altijd kunnen vervullen. Ondanks de crisis is dat gelukt. De rijksmiddelen blijven nog achter op de continue verzwaring van gemeentetaken. De fractie maakt zich echt zorgen over de druk op de ambtelijke organisatie; dit leidde zelfs tot uitstel of afgelasting van projecten en nuanceert het positieve resultaat. De impact van corona op inwoners is groot en is nog niet precies te overzien. De aandacht voor eenzaamheid en blijvende psychische en gezondheidsklachten moet niet verslappen naarmate de gemeente uit de pandemie kruipt. Er moet meer aandacht komen voor de jeugd, die minder was in de crisis. B&W hebben veel ondernemers behoed voor omvallen. Zijn er die ondanks de TOZO-regelingen en belastingmaatregelen toch in de problemen kwamen? De lokale en regionale economie verdient blijvende ondersteuning zoals de 330 miljoen uit het Just Transition Fund, de Campusontwikkeling en de opstart van HBO-V. Positief volgens het college was de getoonde veerkracht van de Emmense inwoners en ondernemers. Dit verdient een enorm compliment.

CDA dankt de stellers van de jaarstukken. Sinds 12 maart 2020 is er een grote financiële en sociaal-maatschappelijke impact door corona op bewoners, bedrijven en onderwijsinstellingen. Dank aan eenieder die met veel inzet, creativiteit en veerkracht zijn uiterste best deed de gevolgen van corona te dempen, ook aan de ambtenaren. Er moet met structurele en uitgestelde effecten (financieel en beleidsmatig) rekening worden gehouden die het Rijk niet zal compenseren. Wordt hier al over gebrainstormd? Het CDA is blij met de plus van 2,3 miljoen exclusief de terechte vorming voorziening boekwaarde overige schoolgebouwen. Is deze mede de oorzaak voor het grote verschil tussen begroting en rekening bij onderwijshuisvesting? Het verschil met het verwachte resultaat (0,6 miljoen) is vrij fors, vooral door niet-uitgevoerd onderhoud en projectvertragingen. Was dit niet al in december 2020 te voorzien? De totale coronacompensatie ligt op 4,3 miljoen. Waarom zit dit nog steeds volledig in de coronareserve en is er maar 133.000 euro uitgehaald? De stijgende lijn in het weerstandsvermogen is mooi, maar moet gecontinueerd worden. Er is nog steeds een verschil tussen de benodigde en beschikbare weerstand en ook tussen de algemene reserve en het afgesproken minimum van 3% van de Begroting. Heel veel programma's kleuren groen. Die is bij het gedegradeerde FC Emmen niet terecht. De oranje smileys wijzen op veel uitgestelde werkzaamheden en voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen. Bureau Louter spreekt januari 2020 van een mogelijk stuwmeer van 16,7 ha. nog uit te geven kavels, de jaarrekening van 2,3 ha. verkochte grond en veel niet-passende kavels. Graag duiding van dit verschil. Is dit geen goede reden om het bestem-

mingsplan Rundedal te wijzigen? De rechtmatigheid van inkoop en aanbesteding lijkt een issue van lange adem: van 4,6 miljoen in 2018 naar 4,2 miljoen in 2020, exclusief de drie subsidies met inkoopkarakter. Het CDA gaat ervan uit dat de maatregelen in 2020 worden voortgezet. De prestatielevering in het sociaal domein bij het PGB en de Wmo is voor 6 miljoen niet aangetoond. Al is dit dik binnen de marge, het stijgt wel van 1,1 miljoen in 2018. Wat is de verklaring?

VVD dankt de accountant en auditcommissie en ook de ambtelijke organisatie, die ondanks corona de jaarstukken prima voor elkaar heeft gemaakt. Het positieve resultaat leidt bij de VVD niet tot een 'hoera'-stemming. De primitieve Begroting is in Berap-I en -II flink gewijzigd. Dit maakt het positieve resultaat nog geen winst. Er is meer uitgegeven dan primitief begroot en het weerstandsvermogen is nog aan de lage kant. Veel middelen gingen naar het sociaal domein en minder naar onderhoud van wegen, fietspaden, groen en gebouwen. Uitstel van onderhoud levert uiteindelijk meer kosten op. Graag meer aandacht voor fietspaden, zoals in het Oosterse Bos die zo smal zijn dat passeren amper mogelijk is. Bij de Kadernota gaat de VVD uitvoeriger in op de programma's. Compliment voor de gerealiseerde doorontwikkeling van de interne bedrijfsvoering.

D66 ziet ook de grote gevolgen van de coronapandemie. De fractie is, na jaren van bezuinigingen en weinig tot geen investeringsruimte, blij met het positieve resultaat van 2,3 miljoen. D66 deelt de reacties van de accountant en de auditcommissie. De toekomst lijkt wat rooskleuriger. Complimenten aan iedereen die er in dit coronajaar voor inwoners en ondernemers was, met veel noaberschap en creativiteit. Ook complimenten voor de infographic die elk jaar beter wordt.

ChristenUnie dankt de organisatie, het college en de auditcommissie voor hun werk: mooie leesbare jaarstukken. Complimenten voor de nieuwe werkwijze die een beste sprong voorwaarts maakt, maar wat verrassend is: bij de oude begrotingssystematiek hoort ter vergelijking eigenlijk ook de oude jaarrekeningssystematiek. Het overallresultaat (2,3 miljoen) is sec positiever dan verwacht, want het operationele resultaat is bijna plus 6 miljoen. Ongetwijfeld heeft corona zijn impact via uitstel en vertraging in de programma's. Dit wordt concreter en minder verhullend dan voorheen verbeeld en verwoord. Ook goed om de vermogenspositie hiermee te versterken na enkele zorgelijke jaren. De opmerkingen van de accountant en auditcommissie zijn de fractie uit het hart gegrepen. Gelukkig reageren B&W daar meegaand en positief op en maken zij er werk van. Toch is het verschil tussen de primitieve Begroting en de Jaarrekening (45-50 miljoen) fors. Hoe is dit toch mogelijk? Gelukkig gaan baten en lasten ongeveer gelijk op. De ChristenUnie maakt zich zorgen over de continuïteit van de organisatie en roept college en ambtelijke top op, hier zeer veel energie in te steken, zeker voor de toekomst na corona. De impact daarvan is voor de organisatie en de samenleving onmiskenbaar. De fractie hoopt van harte op een keer ten goede de komende tijd, zodat in 2021 de programma's weer op schema lopen.

SP dankt de organisatie, de auditcommissie en het college voor de jaarstukken. De gevolgen van het coronajaar waren en zijn behoorlijk merkbaar, ook de komende jaren. De controleverklaring bij het punt PGB roept vraagtekens op: raar dat in heel Nederland fraude wordt opgespoord en teruggevorderd, maar Emmen 545.000 euro te weinig uitgeeft. Is dit een niet-betaalde of onrechtmatig betaalde post? Betekent dit dat mensen nu in de problemen komen bij hun PGB-uitkering? Welke maatregelen zijn of komen er om dit in de toekomst te voorkomen?

LEF! dankt de organisatie en auditcommissie voor het werk en voor de uitstekende leesbaar- en toegankelijkheid zonder jargon en herhalingen: prettig voor de raad en inwoners. 2020 was een bijzonder en bizar coronajaar. De gemeente moet zich niet rijk rekenen met het positieve resultaat dat grotendeels door vertraging in projecten en uitstel van uitgaven is veroorzaakt. Daarmee zijn de financiële problemen niet weg: de uitkering uit het Gemeentefonds, het sociaal domein (jeugdzorg) en terugbetaling aan het Rijk van de coronarekening. Er zit beweging naar de goede kant in het weerstandsvermogen, maar dit is nog steeds niet meer dan 'matig'. LEF! blijft erbovenop zitten om de norm te halen voor het einde van de raadsperiode, zodat de problemen niet weer worden doorge-

schoven naar de volgende raad. Hoe kan de aanpak van alcohol- en drugsproblemen onder jongeren stilvallen, terwijl die problematiek tijdens corona juist toenam? Van personen met verward gedrag werd grote toeloop bij het nieuwe meldpunt verwacht. Wat verklaart het grote verschil met de realiteit? Gevolg van corona is dat veel betalende verenigingsleden wegliepen bij sport en cultuur. Welke rol kan de gemeente spelen om de sociale cohesie te versterken? In het Rensenpark worden de initiatieven goed gewaardeerd door bezoekers. Hoe is dit meetbaar te maken in termen van meer traffic naar Emmen-centrum, die eindelijk voor de beloofde omzetcompensatie van de winkeliers aan de oostkant zorgt – een raadsbelofte? De ambtelijke organisatie heeft heel veel inspanningen gepleegd. Hoe is financieel en kwalitatief meetbaar te maken dat zij daadwerkelijk stappen zet in inhoudelijke ontwikkeling?

CDA wijst erop dat er activiteiten in het Rensenpark zijn die niet meetbaar zijn, maar wel bijdragen aan een bepaalde sociale cohesie. Activiteiten als de Nachtwacht-schluderijen zijn erg moeilijk economisch te kwantificeren.

LEF! beaamt dat dit prachtige initiatief veel teweegbracht. De fractie refereerde i.c. vooral aan het verenigingsleven in sport en cultuur. De fractie is wat kritischer op de ontwikkelingen in het park dan het CDA. De aangenomen motie van LEF! en ChristenUnie vroeg B&W te zorgen voor (internationale) traffic naast de bezoekers van Wildlands, die via het Rensenpark als lokaal paradijs voor meer economische activiteiten aan de oostkant van Emmen-centrum zorgt. Het moet dus meer een park worden dan alleen voor de lokale bevolking.

CDA ziet bij de aangehaalde motie 4 stemmen voor en 28 tegen, waarmee die verworpen werd. Daarmee is er geen sprake van een morele plicht voor de hele raad.

LEF! bevestigt dit. De fractie neemt niettemin nog steeds hetzelfde standpunt in als indertijd.

GroenLinks dankt de accountant en ambtenaren voor de Jaarrekening die verder leesbaar is, ook voor leken. Het resultaat van 2,3 miljoen is positief, maar heeft vooral te maken met uitstel en vertraging van projecten. GroenLinks houdt daarom een slag om de arm. De impact van corona is duidelijk merkbaar in de cijfers. Complimenten voor de gestroomlijnde organisatie rond het vaccineren. Hopelijk leidt dit tot de gewenste effecten. Bij de internationale lobby's vraagt de fractie aandacht bij het Rijk voor de Nedersaksenlijn en het Deltaplan voor het Noorden. Bij het laatste lag de focus bij de webinar nog te veel bij Friesland en de Lelylijn; Drenthe kwam er wat bekaaid af. Bij Democratie Dichterbij zijn ondanks corona stappen gezet met werkbezoeken van de burgemeester aan de EOP's. Zeker de ambtelijke cultuur is daarbij essentieel: bottom-up in plaats van top-down. De Campus Emmen staat al heel lang in het partijprogramma van GroenLinks. Chapeau dat dit is opgepakt. Wat waren de resultaten van de vier actielijnen van Oog op SAM? De aanleg van het Regenboogpad en de regenboogvlaggen zijn mooie LHBTI-initiatieven. Acceptatie gaat verder: daadwerkelijk beleid is ook belangrijk. De fractie roept bij de betekenisconomie op tot actie in plaats van alleen maar praten over samenwerking. Blij dat Wakker Emmen ook de problemen in de studentenhuising ziet, die GroenLinks al vaker heeft aangekaart. Wat is bij de verplaatsings- en transformatiesubsidies in het Binnenstadfonds gebeurd op de achtergebleven locaties? Bestemmingsplannen kunnen immers niet alles afdekken bij de komst van nieuwe detailhandel. Prettig dat de accountantscontrole goed is verlopen en B&W de vier aanbevelingen oppakken.

50PLUS spreekt van een prettig leesbaar stuk en dankt de auditcommissie. Positief is het resultaat, maar er blijven zorgen rond de inkoop en aanbesteding, die al van 2019 dateren. De fractie houdt zorgen bij de verwachting dat het weerstandsvermogen in 2024 weer aan de norm voldoet.

PVV is de jaarstukken intern nog aan het bespreken. Wel is al te zeggen dat ze goed leesbaar en helder zijn – dank aan accountant, B&W en auditcommissie. Het voordelige saldo van 2,3 miljoen is heel positief, maar vooral te danken aan incidentele voordelen. De steeds lagere rijksuitkering leidt tot steeds meer tekorten op het sociaal domein. Kan het Gemeentefonds bij vaststelling van de Begroting worden weggelaten? Ondanks corona als logische oorzaak blijft de PVV de situatie van Wildlands zorgelijk vinden, gezien het gemeentegeld dat de laatste jaren daarheen vloeit met de gemeente als 100% aandeelhouder. Een groot van de activa moest worden afgeboekt. De aandelen-

certificaten zijn afgewaardeerd naar nihil. Zijn ze nu niets meer waard? Goede service blijft volgens de jaarstukken vooropstaan in de vorm van persoonlijk contact naar inwoners en EOP's. Daarom blijft de fractie de permanente sluiting van de gemeentewinkels betreuren. Er is te weinig gekeken naar alternatieven als eendaagse opening per week of 'shop-in-een-shop'. De score op concepten voor woon- en leefgemeenschappen is onvoldoende. Waarom niet de vele leegstaande bedrijfspanden in de gemeente (tijdelijk) ombouwen tot woonappartementen (bijv. voor studenten)? Positief is de boa-inzet gezien de toename in taken en veranderde rol. Hier pleitte de PVV al in 2018 voor. Hun zichtbaarheid in dorpen en wijken draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners. De fractie maakt zich zorgen over de toenemende overlastmeldingen over verwarde personen, jongeren in kwetsbare gezinnen en over vereenzaming. Hier moet ook na corona aandacht voor zijn.

Reactie college

Wethouder Otter is blij met de complimenten voor de leesbaarheid van de jaarstukken. B&W delen de zorgen over de interne werkdruk. Er zijn de laatste jaren veel noodzakelijke offers gevraagd via forse bezuinigingen op de eigen organisatie. Zij is er zich terdege van bewust dat de rek er zowat uit is. Hopelijk is her en der additionele formatie in te zetten. De landelijke monitor meldt 8,7 fte ambtenaren per 1.000 inwoners; Emmen zit op 7,5. Emmen heeft als inhuurpercentage 8,2 tegen 8,4 landelijk. Zo langzamerhand moet de voet intern van de rem af. Het jaarresultaat ad 2,3 miljoen is mooi, ook ten opzichte van de primitieve Begroting. De opmerking over de begrotingswijzigingen is begrijpelijk. Anderzijds is in de Beraps steeds heel overzichtelijk weergegeven hoe het begrotingssaldo zich ontwikkelt (zie par. 2.1). Het grootste deel van de begrotingswijzigingen is, in tegenstelling tot het VVD-standpunt, veroorzaakt door beide circulaire, de btw-verhoging en overige rijksmaatregelen. De 133.000 euro uit de coronareserve is een nettobedrag. Er zijn heel veel middelen verkregen die besteed zijn, zoals aan parkeerexploitatie en andere tekorten. In de meerjarige aanbestedingsproblematiek worden intern stappen gezet. Toch komen er processen bij, zoals subsidies aan Stichting Veiligheidszorg. Hopelijk kan de organisatie eind 2021 de onrechtmatigheidsproblematiek achter zich laten. De 10 miljoen Wildlands-aandelen zijn boekhoudkundig niets waard volgens de accountant. Toch vertegenwoordigen zij wel degelijk een waarde. Het is uiteraard niet de wens van B&W om ze te verkopen. Gemeentewinkels een dag per week openen klinkt sympathiek. Echter, de vaste beveiligingskosten van apparatuur zijn te hoog. De vermogenspositie is groeiende. In Drents verband lijkt Emmen er niet zo slecht voor te staan: veel Drentse gemeenten moesten behoorlijk in de reserves tasten. Het positieve jaarresultaat in Emmen bevat onder meer een eenmalige afboeking. De coronagelden zijn buiten de exploitatie gehouden via een speciale reserve. B&W hebben het gevoel dat het lek financieel gedicht is. Volgende week volgt een aanvulling op de Kadernota met een positieve lijn, die naar verwachting de komende jaren doorzet. Dit is mede te danken aan de offers die zijn gevraagd in de bezuinigingsronden.

ChristenUnie deelt de constatering over de verhouding ten opzichte van de rest van Drenthe en de recente lokale financiële situatie. Eén zwaluw maakt nog geen zomer, maar Emmen mag zich gelukkig prijzen. Het is zaak op langere termijn de ratio's goed te blijven bewaken.

Wethouder Otter beaamt de opgaande lijn. Het eerdere juichen in 2018 verwerd een half jaar later tot kommer en kwel. Niettemin is de uitgangspositie nu beter. Structureel zijn de interne kosten fors verlaagd en is er een behoorlijke storting in de algemene reserve. Niets is veranderlijker dan gemeentefinanciën. Een behoudende koers kan daarom geen kwaad.

Wethouder Kleine bevestigt het verschil van de extra afboekingen bij onderwijshuisvesting: die waren zowel vooruitlopend op de toekomst als correctie voor een onterecht deel. De accountant bevestigt dat in de prestatielevering PBG's voor jeugd stappen worden gezet. B&W sturen hier veel steviger op. Deels heeft het te maken met coronagelden die anders besteed zijn, zonder heel actief te controleren op noodsteun en tijdelijke voorzieningen. Binnen Jeugd verschuiven de uitgaven van PGB bewust naar ZIN (zorg in natura) wat voor betere kwaliteit in de sturing zorgt. Daarom is daar minder geld uitgekeerd. Elke inwoner houdt recht op een PGB. De overlastmeldingen over verwarde personen blijven achter na de nieuwe GGZ-wet. Indertijd is ingeschat dat het telefonische meldnummer vaker is gebeld vanwege de onduidelijkheid bij melder waar ze terecht konden. Gelukkig blijft het aantal meldingen achter: dit geeft anders hoge belasting van de meldkamer. Maar hierdoor

blijven situaties niet onbekend: ook via de politie en Sedna komen meldingen binnen. Er zijn geen concrete plannen om het verenigingsleven te stimuleren. Het heeft wel de aandacht, o.a. via te ondersteuning van initiatieven in de nieuwe Cultuurnota om meer leden te werven.

Wethouder Van der Weide ziet dat het erg knelt bij de teams VTH en RO vanwege de toename in werkzaamheden. Bij de vergunningen is een inhaalslag gemaakt met externe inhuur. Uitstel in de nieuwe Omgevingswet met een halfjaar geeft een beetje lucht in de combinatie met regulier werk. Anderzijds moet de organisatie nieuwe kennis opdoen en bijdragen aan de invoering. Het nieuwe ict-systeem is in 2020 aangeschaft. Naar verwachting is het operationeel dit najaar, wat bijdraagt aan de procedures en processen. De situatie bij sportverenigingen is zorgelijk. Zij zijn goed geïnformeerd over de gevolgen van corona. Het aanbod blijft om ze te steunen en adviseren op basis van maatwerk, o.a. via specifieke buurtsportcoaches en 3 ton extra budget. Herstel in het ledenaantal is te verwachten naarmate 'het oude normaal' dichterbij komt. Georganiseerd sporten verschuift steeds meer naar ongeorganiseerd; mogelijk versterkt corona dat effect.

De koppeling van de TOZO-regelingen en belastingmaatregelen aan de Participatiewet zorgt er volgens **wethouder Wanders** voor dat de uitkering aan een echtpaar als zodanig wordt geregistreerd. In de aangifte komt naast de ondernemer ook een partner met inkomen erop te staan. Hierdoor is de algemene heffingskorting te hoog en wordt deze teruggevorderd door de Belastingdienst. De gemeente heeft op dit gevolg gewezen in de beschikkingen. De staatssecretaris is hierop persoonlijk geweest. De gemeente kan juridisch niet anders dan de Participatiewet toepassen. Lopende het jaar zijn de TOZO-regelingen aangepast en verscherpt. Het betreft een beperkte groep, maar het effect is vervelend en doet afbreuk aan het vertrouwen in de (rijks)overheid. Bij de pilots van Oog voor SAM is een verschil gemaakt door eerder in te grijpen. Vooral zzp'ers en jongeren (vroegsignalering) gaan hiervan profiteren. Binnenkort volgt een B&W-brief over de SAM-evaluatie. Bij de Campus Emmen hangen meerdere instellingen aan. De aanvraag Regio Deal (6 miljoen gereserveerd) is goedgekeurd, met spin-offs als extra budget voor Emmen Studiestad om met de kennis- en andere instellingen voor voorzieningen te zorgen rond de nieuwe opleidingen. Studentenhuisvesting maakt daar onderdeel van. Diverse initiatieven hebben zich aangemeld met vragen en verkenningen; de gemeente probeert vraag en aanbod zo goed mogelijk te matchen.

Burgemeester Van Oosterhout wijst erop dat de aanpak van drugs- en alcoholgebruik onder jongeren veel verdergaat dan de campagnes, namelijk vooral voor en door jongeren en te koppelen met onderwijs en sportevenementen. Veel ging niet door vanwege corona. Nu alles weer opengaat, is de ambitie deze belangrijke aanpak het komend schooljaar versneld op te pakken. Blijkens politie signalen is het aantal verwarde personen niet minder geworden. Dit kost veel inspanning, zeker in coronatijd. Dat de verwachtingen achterblijven ligt denkkelijk meer aan het meldsysteem in het GGZ-netwerk. Onderzocht wordt hoe dit laagdrempeliger te maken ten behoeve van meer grip. Bij Democratie Dichterbij zijn tal van voorbeelden dat de ambtelijke organisatie heel dicht bij de inwoners staat. In de contacten van EOP's krijgt de burgemeester snel door wanneer dingen niet goed gaan. In hoofdlijnen zijn er trouwens meer complimenten, met mooie burgerinitiatieven. In de ontwikkeling van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits' is nog wel het nodige werk. De burgemeester maakt zich minder zorgen om dan GroenLinks. In het najaar volgt wellicht nog een informatieve sessie over dit thema. De burgemeester is samen met wethouder Rink actief betrokken bij de lobby-Nedersaksenlijn die al langer loopt en een logischer tracé omvat. Vanzelfsprekend dat de Lelylijn als nieuwer en duurder project nu meer aandacht krijgt. Het samenhangende Deltaplan (infrastructuur-wonen) kreeg een goede landing in Den Haag. Te bezien valt of de uitvoering in samenhang is of gefaseerd wordt.

Tweede termijn

CDA ziet gelukkig dat de afgelopen weken versoepelingen zijn doorgevoerd in de coronamaatregelen. Hopelijk wordt de raad nog veelvuldig bijgepraat over de structurele en uitgestelde effecten op de gemeentefinanciën en –beleid, in de tweede helft van 2021 maar ook daarna. De fractie ziet heel veel uitgestelde werkzaamheden, o.a. uitgiftes op bedrijventerreinen. Dit kan straks nog voor veel meer ambtelijke druk zorgen na de zomer en begin 2022, met meer risico op overwerktheid.

PVV ziet een voordelig resultaat, maar er komen steeds minder rijksmiddelen met tekorten op het sociaal domein. Is het mogelijk het Gemeentefonds bij vaststelling van de Begroting weg te laten?

VVD wilde bij de woningbouw de primitieve met de bijgestelde Begroting vergelijken. De beïnvloedbare uitgaven zijn vrij snel flink hoger geworden, zoals bij het SAM-beleid en in het sociaal domein. Los van de btw-verhoging deelt de VVD niet helemaal het standpunt van de wethouder.

ChristenUnie spreekt van overzichtelijke indicatoren. Opvallend is de dramatische daling in de CROW-score. Graag meer duidelijkheid. Tegenover het relatief lage HALT!-meldingen scoren de gewelds- en vernielingsdelicten negatief: hoe zit die correlatie?

De burgemeester heeft de zorg **GroenLinks** omtrent de lobby-Nedersaksenlijn enigszins weggehaald, ondanks dat die in het webinar over het Deltaplan er bekaaid van afkwam. Uit het Just Transition Fund (JTF) krijgt Emmen een aandeel in de 330 miljoen voor Noord-Nederland. Hoe ziet het plan van aanpak eruit?

Reactie college

Wethouder Otter zegt toe de structurele corona-effecten te blijven rapporteren als belangrijk item in de p&c-cyclus en de maandelijkse updates in de commissie BM&E. Op dit moment zijn deze soms nog lastig in te schatten. De Berap-II is flink naar voren gehaald om bij de Begroting beschikbaar te hebben, waarbij de balans al eind augustus zo goed mogelijk moet worden opgemaakt. Daarom waren de overschotten niet eerder te voorzien. Voorts speelt terughoudendheid een rol. Er zijn nog vrij veel gemeentekavels, maar weinig grote. Dat is een knelpunt. Bovendien gaat het bij de gemeentelijke woonkavels om slechts 10% van het totaal. Ook op heel veel percelen van derden wordt voor bedrijven gebouwd en krijgen veel leegstaande bedrijfspanden een nieuwe functie. De vraag over het JTF wordt in de Kadernota nader beantwoord. De verplaatsings- en transformatie-subsidies zijn twee verschillende regelingen. In 80% van de gevallen vindt naast verplaatsing ook transformatie van het achtergebleven pand plaats. Gelet op de situatie aan de Hoofdstraat is op heel veel plekken te zien dat de regeling goed werkt. Het ombouwen van leegstaande kantoren naar woningen is zeker de afgelopen zeven jaar heel goed gelukt. De volgende uitdaging is winkelruimtes. Helaas lenen veel kantoren niet voor ombouw qua bestemming of belemmering voor ontwikkeling. Het Gemeentefonds weglaten klinkt sympathiek, maar die 250 miljoen slaat dan wel een enorm gat in de Begroting. Elke procentueel geringe afwijking is absoluut gezien groot en dat maakt goede inschatting lastig. Er wordt nog gewerkt aan een complexe herziening van het Gemeentefonds. Er loopt een bezwaarprocedure vanuit de VNG. De hoop is op een omslag van een klein nadeel naar een klein voordeel. Dat moet verderop dit jaar blijken.

Wethouder Van der Weide stelt dat de constatering van de ChristenUnie over het kwaliteitsniveau van de wegen juist is. De gewenste 80% is fors gedaald naar 60%. Dit geeft een forse opgave richting de toekomst qua inhaalslag en ambitieniveau. In de Kadernota staan meer details.

Burgemeester Van Oosterhout bevestigt dat de uitgestelde beleidseffecten vanwege corona in de p&c-cyclus worden gerapporteerd. Op heel veel thema's zijn naast de langjarige financiële ook de beleidseffecten belangrijk: in hoeverre veert de samenleving terug na de coronacrisis? Hoe gaat het verder met jeugd, vereenzaming, werkgelegenheid, detailhandel in relatie tot online, horeca en de (inhaal)zorg? De raad wordt nauw betrokken bij de invloed die de gemeente uitoefent qua compensatie, vangnet en sturing op vangnetorganisaties. Dit wordt denkkelijk het belangrijkste thema tot 2023. De HALT!-meldingen betreffen lichtere vergrijpen, een plezierig instrument om jongeren snel op een goed spoor te zetten. Emmen is nog steeds een van de veiligste grote gemeenten, ook qua incidenten met jeugdgroepen. Het plan van aanpak JTF komt na de zomer in de commissie.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

PvdA verzoekt om een korte schorsing.

Voorzitter Bos schorst de vergadering voor tien minuten.

Schorsing

Voorzitter Bos heropent de vergadering.

7B. Begrotingen 2022 en jaarverslagen 2020 gemeenschappelijke regelingen

Eerste termijn

50PLUS beoordeelt de financiële stukken van de gemeenschappelijke regelingen als goed en duidelijk.

ChristenUnie ziet geen zienswijzen van het college: dat neemt de beleidsvoornemens en financiële aanpassingen over. De presentatie is goed compact. Beter zou zijn hier meer werk van te maken in deze grootste gemeente van Drenthe. Het betreft een niet-onaanzienlijke bedrag in de gemeentefinanciën – los van beleid. Programma 10 van de Jaarrekening refereert aan een VDG-notitie die nu bij college en raad voorligt met vergaande afhandelingsstappen. De focus ligt op de kaderbrief en Begroting. Dit biedt de kans voor raden en colleges gezamenlijker op te trekken, zodat de DB's van de regelingen meer gemeentelijk gefundeerde richtlijnen meekrijgen, ondanks de beschermende werking van de wet GR.

D66 vindt de samenvattende presentatie goed en stemt in met het voorliggende besluit. De ruim drie ton in de VRD-begroting wordt in de samenvatting nogal suggestief beschreven als 'beperkte verhoging'. Is deze verhoging nodig om in te spelen op crisisbeheersing c.q. brandweezorg en is deze in 2022 voor het laatst? De EMCO-groep verwacht voor 2022 een tekort van 3,8 miljoen, veroorzaakt door een negatief subsidieresultaat. Deze kwalificatie is ook wat suggestief; de EMCO kan toch ook zelf maatregelen treffen?

VVD heeft geen inhoudelijke opmerkingen. GGD, VRD, Recratieschap en Publiek Vervoer staan ver van de gemeente af zonder veel mogelijke invloed. Zijn deze niet beter te zien en te behandelen als provinciale organen? Zo niet, dan moet serieus een verdiepingsslag worden overwogen.

CDA stemt in met het conceptbesluit. De grote afwezige is de RUD-begroting, die de grootste zorgen kent vanwege de afgegeven winstwaarschuwing. De fractie ziet met grote belangstelling uit naar de informatiebijeenkomst van september en de gevolgen voor de Emmense Begroting.

PvdA sluit zich aan bij de betogen van de ChristenUnie en het CDA. Met name bij de RUD is af te vragen in hoeverre die bijdraagt aan gemeentelijke doelstellingen. Inhoudelijk heeft de PvdA niet veel opmerkingen, zij kan instemmen met het voorstel.

Wakker Emmen memoreert zijn eerdere opmerking dat ondanks zware gemeentebezuinigingen de GR-begroting intact blijven. Al is het lastig bij te sturen, het geeft een scheef beeld. Met meer verdieping is sturen door Emmen beter mogelijk. Voort het overige heeft de fractie niet veel inhoudelijks op te merken en voorziet de GR-stukken van een positief advies.

Reactie college

Wethouder Otter bevestigt de komende ambitieuze VDG-notitie om het proces beter uit te lijnen qua uniformiteit van uitgangspunten en betrokkenheid van de raden. In andere gemeenten houden speciale raadscommissies zich bezig met GR'en, in tegenstelling tot Emmen. Zeker bij kostenverhogingen als salarissen moeten de gemeenten ook de discussies kunnen voeren over welke GR-taken worden beëindigd. Sec oproepen tot besparingen is te kort door de bocht. EMCO kort al enkele jaren stevig op subsidies voor Wsw'ers (5 ton per jaar), al is het operationele resultaat positief en heeft de EMCO zijn zaken prima voor elkaar. Het draaien aan de subsidieknop vindt in 2021 voor het laatst plaats. Mogelijk gaat het hele Wsw-systeem nog op de schop na de kabinetsformatie. De RUD heeft zijn begroting uitgesteld. Niet alleen de organisatie, ook de bestuurders hebben hier veel werk aan gehad. Bedoeling is de begroting 5 juli af te tikken in het AB; na het zomerreces komt die

naar de raad. De kostenverhoging is het gevolg van rechtmatige indexering van salarissen en andere zaken. De verhoging is substantieel maar geenszins 3 miljoen. De reservering in de Kadernota lijkt grotendeels afdoende.

Burgemeester Van Oosterhout meldt dat de VDG als sinds 2015 bezig is om meer grip te krijgen op de GR'en. De complexiteit heeft te maken met de verschillende opvattingen van 12 colleges en 12 (deels samenwerkende) raden en de ongelijksoortigheid tussen de GR'en. Alle besturen praten daarnaast afzonderlijk mee. Als gemeenten input aanleveren, moet het hele begrotingsproces vroeger worden. Hopelijk leidt dit de komende jaren tot een betere werkwijze. De drie ton verhoging bij de VRD is niet beperkt, maar wel de laatste. Deze is bedoeld ter intensivering van de ongekende crisisbenadering voor 2020-2022.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Stand van zaken corona

Toelichting college

De heer Van Oosterhout (burgemeester) verwijst naar de actuele stand van zaken in de recente collegebrief. Dankzij de positieve coronacijfers is het risiconiveau van 'zeer ernstig' naar 'zorgelijk' gegaan, waardoor Drenthe de minste besmettingen kent. De Drentse crisisorganisatie wordt de zomer uit voorzorg eerst aangehouden. Het sluiten van de GGD- en commerciële teststraten is evenmin aan de orde. De Drentse vaccinatiebereidheid is groot en varieert licht, maar niet zodanig dat inzet op bepaalde wijken en dorpen nodig is. De cijfers van de huisartsen moeten nog wel geanalyseerd worden. Sinds juni kunnen ook Emmense gevaccineerden een coronastempel in het gele vaccinatieboekje krijgen – ook met terugwerkende kracht. De teststraat in Emmen kent geen 'drive-through'. De stempel betreft een kleine groep en is ook niet echt nodig gezien het gratis, niet te vervalsen EU-vaccinatiebewijs. De minister heeft 1 juli als deadline toegezegd; dat maakt voor coronavaccinatie het gele boekje overbodig. De quarantaineplicht is inmiddels geregeld. Qua handhaving bij de evenementen verandert er in juni niet veel. 11 juni komt het kabinet met nadere informatie over de periode na 30 juni. Daarna kan het hard gaan met (omheinde) publieksevenementen in relatie tot toegangstesten of vaccinatiebewijs: dit met een groen vinkje via een app of een geregistreerd vaccinatiebewijs. Theaters kunnen kiezen tussen die optie of de 1,5-meternorm. Dit betekent versnelde afhandeling van vergunningaanvragen voor evenementen en inzet van boa's en politie. Deze druk betekent dat niet elk voor juli-augustus geplande evenement zonder meer door kan gaan. De VRD-afpraak is om zeker niet aan nieuwe grootschalige evenementen te beginnen. Het EK voetbal (11 juni-11 juli) volgen via grote tv-schermen op horecaterrassen is landelijk verboden. Dit kan lopende het toernooi heroverwogen worden, maar is niet zeker. Tegelijk wordt gecontroleerd en gehandhaafd op privéfeesten in tuinen en schuren e.d. (niet in woonkamers). Al gaat het erg goed met de besmettingscijfers, de heer Van Oosterhout roept met klem op die nu niet te verknallen door te denken dat er geen corona meer is en in grote groepen bijeen te komen zonder afstand te houden.

Vragen raadscommissie

ChristenUnie leest in de media dat het gele boekje handig zou zijn. Volgens info van Buitenlandse Zaken nemen veel landen hier genoegen mee. Bij een tweede prik – bij het Janssen-vaccin de eerste – wordt een nieuw exemplaar verschaft.

Wakker Emmen ziet in de collegebrief de MBO-plannen voor het nationaal onderwijsprogramma om de vertragingen in te lopen. Heel veel gemeenten krijgen al rijksmiddelen om hun plannen in te vullen. Meer duidelijkheid komt in juli-augustus. In Emmen lopen gesprekken met verschillende partners (VO, Sedna, GGD) over de ondersteuningsbehoeften. Een AOB-enquête wijst uit dat dit dreigt te stranden op het lerarentekort. Wat zijn de verwachtingen van het college?

Reactie college

Volgens **burgemeester Van Oosterhout** klopt de veronderstelling in hoofdlijnen dat Nederlandse vakantiegangers met het boekje niet in elk land terecht kunnen. Bedoeling is het uitgereikte vaccinatieformulier in EU-verband om te zetten in de CoronaCheck-app. Een groene scan betekent toegang tot een EU-lidstaat. Aan te bevelen is het formulier goed te bewaren.

Wethouder Kleine bevestigt dat de generieke plannen in het land arbeidscapaciteit behoeven. Emmen volgt twee financiële sporen: richting gemeente versus schoolbesturen, die zelf keuzes kunnen maken. De PO-besturen zetten vooral in op kleinere klassen en extra onderwijsassistenten. Lerarentekorten doen zich vooral in de Randstad voor, iets minder in Zuidoost-Drenthe. De gemeentemiddelen worden binnenkort bekendgemaakt. B&W overleggen medio juni met de schoolbesturen over de besteding; het lijkt uit te komen op combi's onderwijs-jeugdzorg en sociaal-maatschappelijk werk.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 12 mei 2021

Voorzitter Bos stelt vast dat de notulen van 12 mei 2021 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er zijn geen agenderingsverzoeken.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 22.08 uur onder dankzegging.